

ਈਵਹੀਏਮਚਾ ਵਿਤਨਡਕਾਦ

महाराष्ट्रात नुकतीच विधानसभेची निवडणूक आटोपली. त्यातील निकाल स्तिमित करणारे होते. विरोधी पक्ष तर सोडाच, पण सत्ताधारी पक्षही निकालांनी आश्र्वयचकित झाले. या एकूण निकालाने विरोधक मोडकळीस आले आहेत. जगातील सर्वांत मोठा लोकशाहीवादी देश म्हणून भारताच्या प्रत्येक गोष्टीचे सदैव कौतुक होते. विशाल लोकसंख्येमुळे आपले सारेच काम भव्य असते. या भव्यतेत देशातील शेवटच्या माणसाचा विश्वास जिंकण्याचे काम खरेच होते काय, हा प्रश्न प्रत्येकाने स्वतःला विचारायला हवा. लोकशाहीच्या उदार तत्त्वांमध्ये शंकांना स्थान नसते... नसावे. महाराष्ट्रात नुकतीच विधानसभेची निवडणूक आटोपली. त्यातील निकाल स्तिमित करणारे होते. विरोधी पक्ष तर सोडाच, पण सत्ताधारी पक्षही निकालांनी आश्र्वयचकित झाले. या एकूण निकालाने विरोधक मोडकळीस आले आहेत. विरोधीपक्षनेतेपदही त्यांना मिळणार नाही, अशी राज्यात अवस्था आहे. त्याचवेळी, भारतीय जनता पक्षाच्या नेतृत्वात नवे सरकार आरुढ होणार, हे काळजीवाहू मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी मांडलेल्या भूमिकेमुळे स्पष्ट झाले. एकीकडे सत्ताधारी पक्ष एकसंघ होत असताना, विरोधी पक्षांना मात्र एकत्रित आणणारा मुद्दा समोर नव्हता. पुढील पाच वर्षे एकत्र काढायची असतील, तर झऱ्यामान समान कार्यक्रम लागतो. झऱ्याहीएमम अर्थात इलेक्ट्रॉनिक व्होटिंग मशिनने विरोधी पक्षांना पहिला समान कार्यक्रम दिला, असे म्हणता येईल. झऱ्याहीएममुळे आम्ही हरलोफ, हा पराभूतांचा दावा नवा नाही. प्रत्येक निवडणूक झाली की तो नव्या त्वेषाने पुढे येतो. खरेतर सन २०१७मध्ये निवडणूक आयोगाने इव्हीएमविषयीच्या शंका सिद्ध करण्याबद्दल दिलेली संधी विरोधकांना पेलता आली नव्हती. आता उरलेली पत सांभाळायची असेल तर इव्हीएमला तीव्र विरोधाखेरीज पर्याय नाही हे दाहक तथ्य विरोधी पक्षांना उमगले आहे. आंदोलने विसरलेला पक्ष तसाही लोकविस्मृतीत जातो. बळकट बहुमतानंतर सत्ताधार्यांमधील विसंवाद वाढेल, हा विरोधकांचा तर्क काळजीवाहू मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या बुधवाराच्या पत्रकार परिषदेमुळे मोडीत निघाला. बहुमत मिळाल्यानंतरही नेत्यांची निवड लाबंली, तर काय होते याचा अनुभव राज्याने यापूर्वी घेतला आहे. ती अनागोंदी आणि परराज्यवारी टळली याबद्दलचा निःश्वास यंदा राज्यातील जनतेने नक्तीच सोडला असेल. अशा वेळी इव्हीएमचा मुद्दा मुठीतून निस्टू न देण्याचा विरोधकांनी पण केलेला दिसतो. त्याविरोधात रस्त्यावर उतरून आंदोलन करण्याचा निर्णय विरोधी पक्षांनी घेतला आहे. तिकडे उत्तर प्रदेशात यापुढे कोणतीही पोटनिवडणूक न लढण्याचा निर्णय घोषित करून बहुजन समाज पार्टीच्या सर्वेसर्वा मायावती यांनीही इव्हीएमविरोधात रणशिंग फुकले. हरियाणा घेताना जम्मू-काश्मीर द्यायचे आणि महाराष्ट्र घेताना झारखंड द्यायचे ही भाजपची राजकीय रणनीती असल्याचाही आरोप विरोधकांनी केला आहे. न्यायालयाने मात्र याविषयी स्पष्ट मत नोंदविले. झऱ्यिंकता तेव्हा इव्हीएम हळूक होत नाही कायफ, असा खडा सवाल करीत सर्वोच्च न्यायालयाने इव्हीएमधील फेरफारीचा आरोप आणि महाराष्ट्र घेताना झारखंड द्यायचे ही भाजपची राजकीय रणनीती असल्याचाही आरोप विरोधकांनी केला आहे. न्यायालयाने झऱ्यागेपक्षा वेगळे असावे असे का वाटत नाहीफ, असा प्रतिप्रश्न करीत निकालात काढला. आधी देशातील मतपत्रिकांसाठी दहा हजार टन कागद लागायचा. प्रकाशन, वितरणाचा खर्च मोठा होता. देशात सर्वप्रथम १७ लाख ५० हजारांहून अधिक इव्हीएम उपयोगात आणले गेले. सन २००४मध्ये चौदाव्या लोकसभेसाठी इव्हीएमचा प्रयोग झाला. सन १९८२मध्ये केरळ विधानसभेसाठी इव्हीएमद्वारे मतदानाचा पहिला उपक्रम राबविण्यात आला, मात्र त्यावेळी कायदा नसल्याने सर्वोच्च न्यायालयातील आव्हानानंतर ती प्रक्रिया रद्दबादल ठरविण्यात आली. २००४नंतर सर्व निवडणुका इव्हीएमनेचे होत आल्या आहेत. इव्हीएमला पुढे व्हीव्हीपॅट जोडण्यात आल. आपण दिलेले मत सात सेंकंदांसाठी त्यात दिसते. ते बघून सुरक्षित मतदान झाल्याची खात्री करता येते. भारतासारख्या विशालकाय देशात निष्पक्ष निवडणुकांच्या समन्वय आणि सूसुत्रतेसाठी इव्हीएमपेक्षा दुसरी प्रभावी पद्धत नसल्याचा निर्वाळा न्यायालयांनी वेळोवेळी दिला आहे. सन २००९मध्ये इव्हीएमवर पहिले आरोप केले ते तेव्हाचे भाजप उमेदवार लालकृष्ण अडवाणी आणि तत्कालीन जनता पार्टीचे नेते सुब्रमण्यम स्वामी यांनीच. भाजप नेते जीव्हीएल नरसिंहराव यांनीही या प्रणालीविषयी प्रश्नचिन्ह उभे केले होते. सुब्रमण्यम स्वामी यांनी तर न्यायालयाचे दार ठोठावले. आज भाजपच इव्हीएमचा कट्टर समर्थक आहे. देशातील याबाबतच्या शंकेचे गतावरण नाहीसे व्हायला हवे. न्यायालयाने असे मुद्दे सोडविण्याबद्दल अलिसता जाहीर केल्यामुळे इव्हीएमचा मुद्दा तसा निकालात निघाला आहे. याउपरही हवे असल्यास केंद्राच्या पुढाकारातून सर्वपक्षीय समितीद्वारे त्यावर चर्चा सहज शक्य आहे. त्यासाठी विरोधकांनाही चर्चेच्या पातळीवर यावे लागेल. लोकशाहीतील या उदारतेसाठी विरोधक तयार आहेत काय, हे बघणेही तेवढेच महत्वाचे

जातीय व्यवस्था वर्णभेदावर आधारित नाटक : युगयात्रा

६३ वी महाराष्ट्र राज्य हौशी मराठी
नाट्य स्पर्धतील आज दिनांक
२८/११/२०२४ रोजी पीपल्स
एज्युकेशन सोसायटी मिलिंद कला
महाविद्यालय नागसेवन छत्रपती
संभाजीनगर निर्मित प्राचार्य म.भिं
चिट्टीणस लिखित शेख असलम
युनूस दिग्दर्शित युग्यात्रा हे दोन अंकी
मराठी नाटक सादर झाले.

युगायात्रा या शब्दाचा अर्थ असा की,
हजारे वर्षापासून चालत आलेल्या
युगांचा प्रवास होय.
कथानकात अगदी रामयुगापासून
ते आजपर्यंत चालत आलेल्या
युगांचा प्रवास दाखवण्यात आला.
नाटकातील कथानकात जातीय
व्यवस्था, वर्णभेद यावर भाष्य
करण्यात आले. नाटकात अनेक
युगाचा प्रवास दाखवल्यामुळे अनेक
वेगवेगळे प्रसंग दाखवण्यात आले.
त्यामुळे नाटकातील पात्र संख्या ही
जास्त असल्याने काही कलाकारांना
दोन ते तीन पात्रे सादर करावी
लागली. अनेक पात्रे व वेगवेगळे प्रसंग
दाखवताना दिग्दर्शकाची चांगलीच
दमछाक झालेली दिसते. पुरातन
काळातील अनेक प्रसंग दाखवल्याम
ळे रंगभूषा, वेशभूषा ही त्या पात्रांन

साजिशी होती. नेपथ्य सतत बदलत असल्याने नेपथ्य बदलताना व सेट करताना स्टेज मागील कलाकारांची खूप धावपळ उडाली. नाटकाच्या पार्श्व संगीताने प्रेक्षकांना मंत्रमुग्ध केले, ध्वनी योजनेत अनेक त्रुटी जाणवल्या. यामुळे नाटकाचा मध्यांतर खूप जास्त वेळ झाला. काही कलाकारांपांती गांवात ऐक कलाकारां

कलाकाराची सवाद फेक करताना गडबड झाली. पात्र जास्त असल्याने संवाद फेक, कलाकारांची एन्टी याची अजून तयारी दिग्दर्शकानी करून घेणे अपेक्षित होते. जातीय व्यवस्था व वर्णभेद या सामाजिक प्रश्नावर लेखक व दिग्दर्शक यांनी भाष्य केले. यामुळे अनेक युगाचा इतिहास डोऱ्यासम ऐर आला. चोखा महार हे पात्र प्रेक्षकांना लक्षवेधी ठरले. प्रेक्षकांना नाटकात खेळून ठेवण्यास काही प्रमाणात दिग्दर्शक व कलाकारांना यश आल्याचे दिसून येते. प्रेक्षकांचा नाटकाला चांगला प्रतिसाद मिळाला.

संरक्षणी दार्शनिक जीवनानुभवाचा आदर्श परिपाठ परिसरास्पर्श

साहेबराव नंदन तात्या यांची परिस्सपर्श कांदबरी नुकतीच वाचनात आली. पहिल्या गावगाडा काव्य संग्रहानंतर आलेली ही पहिलीच नविन कांदबरी तथापि नवघेपणा कुठेर जाणवत नाही. परिस्सपर्श ही कांदबरी व्यक्तीगत मूल्यभावांशी निगडित आहे, एका त्यागी, परोपकारी, संवेदनशील वृत्तीची नायिका हीकेंद्रस्थानी ठेवून परिवर्तन घडवून आणणार्या कथेतील नायिकेच्या जीवनमूल्यांची शिकवण दृगोचर करणारी, प्रांजळ वास्तवदर्शी यित्रण असलेली साहित्यकृती म्हणून नक्कीच पहाता येईल. कांदबरीचे कथानक पूर्वार्ध व उत्तरार्ध अशा दोन भागात विभागाले आहे. पहिल्या भागात बालपण, माहेर, अजोळ तर दुसर्या भागात नायिकेच्या सासुरवाशीन दांपत्यजीवनातील कष्टद प्रवास, नवरा-बायको नात्यातील स्नेह, जीवनसाथी सोबत असलेले आपुलकीचे अनुबंध, निष्ठा, विश्वास, सामाजिक जान-भान, परोपकारी कोंदणात तावून सुलाखून निघालेले प्रेरणादायी कृतार्थ आयुष्य. अस्सल खांदेशी ग्रामीण बाज, सामाजिक तत्कालीन, सम कालीन बदलांच्या अनुंगाने बदललेल्या चालीभाती, रुढीरिवाज, सण सोहळे व सांस्कृतिक स्पंदनातून आलेले कथानक या अर्थी सामाजिक वास्तवाचा धांडोळा घेतला आहे. समाजाचे प्रतिबिंब साहित्यकृतीत दिसते ह्याची प्रचिती वाचताना येते. आघवते निवेदन कांदबरीचे वैशिष्ट्य म्हणता येईल. लेखकाने तृतीय पुरुषी निवेदनाद्वारे हे स्वः ता सर्वच प्रसंग, घटनातील एक घटक, साक्षीदार असल्यागत प्रभावीपणे एका शिक्षिकेची संघर्षमय कहाणी समाजापुढे ठेवली आहे. सौ. पुष्पलता संभाजी पगार हि सत्वील नायिका वास्तवाच्या खडकावर खडतर प्रवास करीत आदर्शवत बनून राहिली आहे. अशी व्रतस्थ शिक्षिका, जिचा विवाह नवव्या वर्गात असताना आपल्या पेक्षा वयस्क, उच्च शिक्षित तरुणाशी होतो. नंतरचा वैवाहिक जीवनाचा हा पट आजच्या कोलमडत चाललेल्या कुटुंब व्यवस्थेसाठी दीप्तस्तंभ ठरला आहे. विकृत सांस्कृतिक स्थित्यांतरात ढासळत जाणा-या निती-मूल्यांची जपणूक करण्यासाठीचे यथार्थ दिशादर्शन करणारी परिस्सपर्श ही समाजा

अडल्या- नडल्यांना मदतीचा हात दिला. ऐंड संभाजी पगारे, बापूच्या कार्यकर्तृत्वाचा आदर्श हा कर्ते सुधारकांच्या जातकुळीचा असल्याने माईलस्टोन ठरणारा आहे. ही कांदबरी साहित्यिक व सामाजिक अंगाने अग्रणी ठरते म कांदबरी हा खूप मोठा भाषिक आवाका असणारा वांगमय प्रकार आहे. कांदबरीतील भाषा ही घटना, प्रसंग व पात्रा नुकूलअसून पर्यास निवेदन शैलीचा इम्पॅट साधत लेखक वाचकांची उत्कंठा शिगेला नेऊन सोडतो. ग्रामीण भाषाभ्यास, समर्पक बोली भाषेचा वापर व परिस्थितीचे सूक्ष्म निरीक्षण कांदबरीचे सौंदर्य स्थळं द्वीणुपीत करते या अनुषंगाने लेखक गावगाडा संस्कृती चे पाईक असून, ग्रामीण जीवनाचे अविभाज्य भाग आहेत.

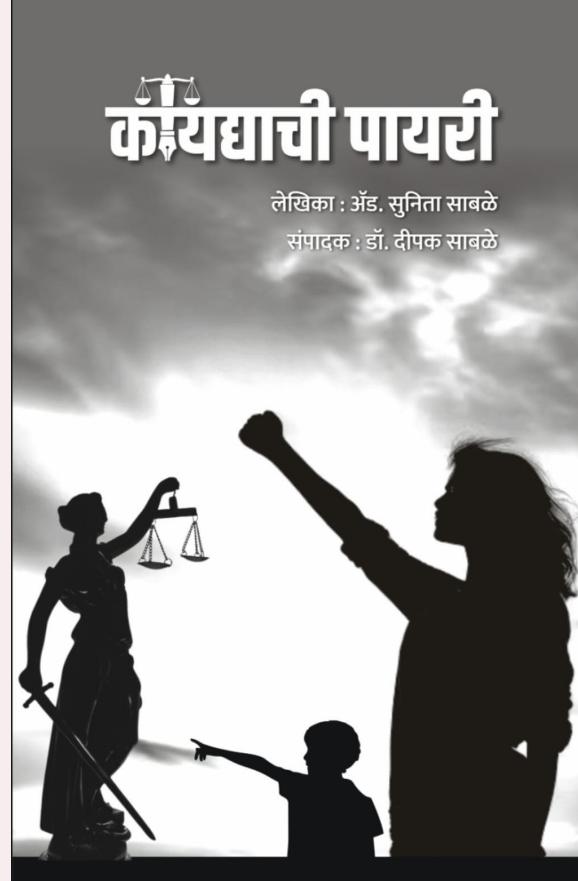
कोण गावं परणाले जाशी रे मना म नीकडा, ? कोकलंपरणाले जाशी रे मना मनीकडा. ही खानदेशी लगीन गाणी, लगीन घाई, गावातील विर्धीशी निंगडीत - बेळम थणी, कोयत पोयत, काकण, देव उजळते, मुर्हाळी, मांडव, सुतवणी,, कट्ट्यार, सुपडे बाशिंग हे शब्द कथानक जीवंत ठेवतात, व गतवैभवात नेतात. दामोधरी, नाडी पायजामा, चिरामूळी, तोडे, येल्या, झुब्बा, झंपर, झालं जोडवा फिंद्री लाजाहोम, झालझेंडा, दगडी चिरा इत्यादी लोप पावत चाललेल्या शब्दांच्या चपखल वापरातून सद्य कथानकाधारीत कांदबरी कल्पक, रंजक वाटू लगाते. अहिराणी भाषेतील शब्द सौंदर्य जपणार्या साहेबाराव नंदन तात्या यांचा गौरव उचित ठरतो . परिस्सपर्शमधील सामाजिक वित्रण वास्तवदर्शी आहे. नवगाव, जूनागाव, वाइयावस्त्यांतील रहिवास, व्यापारी- मापारी, बलुतेदार- अलुतेदार सर्व जातीधर्माचा एकोपा, गावकी भावकी, गणगोत, सगेसोयरे मित्रपरिवार नातेवाईक हा सामाजिक लवाजमा विस्तृतपणे कांदबरीत टीपला आहे. नायक- नायिका यांचा लग्नं समारंभ बाराकाव्यांमुळे वाचताना प्रत्यक्षात उभा राहतो, वाचक सोहळ्यातला एक वर्हाडी होऊन जातो एवढया ताकदीने मांडणी केली आहे. सभोवतालची पात्र - रखमा, दगडू आप्पा, लक्ष्मण दादा, मठोीमाय, बेबी, आजी, मुक्ता माय, यशवंत आण्णा ही सर्वच पात्र पेहराव, स्वभावविशेष

व व्यक्तिगत गुणदोषामुळे जीवंत वाटतात. निवेदनातील सहजता, साधेणाने वाचक त्या त्या घटना, प्रसंगात तादातम्य पावतो. एकरूप होउन जातो ह्वा पुण्यर्थ विरामुदीचा कार्यक्रम, हळद सांजसंध्या पाचवी पूजन, मांडव सुतवणी, शेवंती व सेवानिवृत्ती समरंभ ही उदाहरणे नोंद घेण्याजोगी आहेत म साहेबराव नंदन तात्या हे बहुआयामी व्यक्तिम च असून, आपल्या लेखनातून सामाजिक परिवर्तनाची स्पंदन व स्थित्यंतरे सातत्यपूर्ण मांडताना दिसतात. भाषण, प्रवचने ह्वातून आध्यात्मिक जागर करीत असतात स्त्री प्रधान कांदंबरीत पुरुष प्रधानतेचे वर्चस्व कुठेच जाणवत नाही खरंतर शीर्षकातच पुरुष प्रधानतेचे वर्चस्व एक जीवनसाथी म्हणून अटल, अनन्यसाधारण परिस्पर्शी असूनही याचा फारसा प्रभाव जाणवत नाही. याची दखल राजेंद्र आण्णा गवळी यांनी प्रस्तावनेत घेतलेली दिसते. अनुराधा कावरखे यांचे आशयसंपन्न, संकरित मुख्यपृष्ठ वाचकांचे लक्षवेधण्यास्तव सक्षम ठरल आहे. अतिशय सुबक मांडणी, वाचनीय टाईप सेंटीग असलेली साहित्यकृती ज्ञानसिंधू प्रकाशनाने उपलब्ध करून दिली. एकदर, नायिका प्रधान धाटणीच्या कांदंबरीत चारित्र्य, संस्कार, व निती मूल्य शिकवण अथोरेखित होते संस्कारी दांपट्य जीवनानुभवाचा आदर्श परिणाम म्हणजे परिस्पर्शी. ह्वा कसदार कांदंबरीचे रसिक, वाचक स्वागत करतील अशी आशा बाळगतो. बंधुप्रिय साहेबराव नंदन तात्या यांच्या पुढील साहित्यिक वाटचालीसाठी आभाळभर शुभेच्छा!!!!

समीक्षक: विद्रोही कवी साहेबराव मोरे
मो ९४०४०४८६०९
परिस्पर्शी: कांदंबरी
लेखक: साहेबराव नंदन
प्रकाशन: ज्ञानसिंधू नाशिक
किमत: ₹ 200/-

. टिप: विशेष म्हणजे परिस्पर्श कांदंबरीस माणूसकी मल्टीपर्पज फाऊंडेश मलकापूर जि. बुलडाणा यांचा राज्यस्तरीय निळूभाऊ फूले साहित्य गौरव पुरस्कार २०२५ नुकताच जाहिर झाला आहे.

कायद्धाची पायरी - एक अभ्यासपूर्ण विवेचन

करण्यासाठी उपयुक्त ठरतो. यामुळे नागरिक जबाबदारीने वागतात आणि समाजातील न्याय प्रस्थापित होतो. या वस्तुस्थितीची जाणीव बाळगत, सामाजिक जबाबदारी म्हणून प्रा. दीपक सोनवणे संपादित मध्ये नवनगर मध्ये दैनिकामध्ये मध्ये कायद्याची पायरी मध्ये नावाने लेखिका अडॅ.. सुनिता सोनवणे यांनी याच विषयावर आपले अभ्यासपूर्ण सदर लेखन सुरु केले तर अल्पावधीतच वाचकप्रिय झाले. याच सर्व लेखांचे संकलन असलेले शारदा प्रकाशन तप प्रकाशित, लेखिका अडॅ.. सुनिता साबळे लिखित आणि प्रा. अडॅ.. दीपक साबळे संपादित झकायद्याची पायरीहून हे पुस्तक वाचकांच्या भेटीला येत आहे ह्या पुस्तकात विविध कायद्यांच्या

सखाल वयस्ह, त्याच सम
जातील महत्त्व आणि त्यांच्या
प्रभावांची विस्तृत माहिती
उपलब्ध करून दिली आहे.
हे पुस्तक कायद्याच्या विविध
शाखाविषयी विस्तृत भाष्य
करते, जसे की महिला आणि
बालकांचे अधिकार, शिक्षणाचा
हक्क, सामाजिक न्याय, आणि
गुन्हेगारी न्यायव्यवस्था. या
मुद्द्यांवर सखोल विचारमंथन
करून लेखिकेने वाचकांसाठी
कायद्याचे मूलभूत ज्ञान सहजपणे
उपलब्ध करून दिले आहे.
पुस्तकात कायद्याचे स्वरूप,
त्याचा इतिहास आणि बदलत्या
सामाजिक परिस्थितीत
त्याचा उपयोग यावर माहिती
तर दिली आहेच. पण त्याच
बरोबर विविध विशिष्ट कायद्यांचे
परीक्षण करण्यात आले आहे,
उदाहरणार्थः
महिला अधिकार संरक्षणासाठीचे

सकल्पना साच्या मापत माडल्या
आहेत, जेणेकरून सामान्य वाचक
देखील त्या सहजपणे समजू
शकतील. या पुस्तकाच्या माध्यम
तून वाचकांना त्यांच्या हक्कांची
जाणीव करून देणे, सामाजिक व
न्यायव्यवस्थेसाठी कायद्याचा
उपयोग स्पष्ट करणे, कायद्याच्या
वेगवेगळ्या मुद्द्यांवर सखोल चर्चा
करणे हा लेखिकेचा उद्देश आहे.
पुस्तकाची शैली अत्यंत
माहितीपूर्ण व अभ्यासू स्वरूपाची
आहे. कायद्याचे तांत्रिक मुद्दे
सुलभ भाषेत मांडलेले आहेत.
प्रत्येक विषयाचे वर्गीकरण
व्यवस्थित आहे, त्यामुळे
वाचकांना समजायला सोपे
जाते. कायद्याच्या प्रत्येक पैलूवर
विचार करण्यास प्रवृत्त करणारे
असे झळकायद्याची पायरीङ्ग हे
केवळ कायद्याची यादी सांगणारे
पुस्तक नसून सामाजिक जाणिवा
जागृत करणारा ग्रंथ आहे.

कायदे: कौटुंबिक हिंसाचार प्रतिबंधक कायदा, मातृत्व लाभ कायदा, आणि अन्य सरक्षणात्मक कायद्यांची चर्चा.
बालकांचे कल्याण आणि शिक्षणाचे कायदे: बालमजुरी प्रतिबंधक कायदा आणि शिक्षणाचा हक्क कायद्यावर सविस्तर माहिती.
गुन्हेगारी कायद्यांवरील चर्चा:
मानवी तस्करी, लैंगिक गुन्हे, आणि इतर गुन्ह्यांविरुद्धचे कठोर कायदे. सामाजिक न्याय आणि सुधारणा: बालमजुरी, मुलांचे शाषण, आणि त्यांच्यासाठी असलेल्या संरक्षणात्मक कायद्यांवर चर्चा आहे.
लेखिकेने कठीण कायदेशीर विद्यार्थी, वकील, सामाजिक कार्यकर्ते आणि कायद्याबद्दल रुची असलेल्या प्रत्येकासाठी हे पुस्तक उपयुक्त ठरेल.
माहितीपर असे म कायद्याचे परीक्षण म हे पुस्तक सर्व प्रमूख पुस्तकालयात उपलब्ध आहे. न मिळाल्यास अवश्य संपर्क साधावा.

-

प्रा.प्रज्ञा पंडित
लेखिका समीक्षक
ठाणे
९३२०४४९९९६

कोट्यवर्धीची प्लॉट विक्री धारकाचा शासकीय कामाच्या फलकावर डळा ;

विनापरवाना वृक्षतोड प्रकरणात वनविभागाचे दुर्लक्ष :- डॉ.गणेश ढवळे

लिंबागणेश:- (दि.२९) बीड जिल्ह्यातील सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद व नगर परिषद कार्यालयामार्फत जिल्ह्यात होत असलेल्या कामांचे उद्घाटन व लोकार्पण फलक कामाच्या ठिकाणी लावणे बंधनकारक असते.या फलकावर काम कोणत्या विभागामार्फत करण्यात येत आहे, कामांसाठीचा निधी तसे काम कोणत्या कंत्राटदारांच्या कंपनी मार्फत करण्यात येत आहे तसेच काम सुरु करण्याचा व काम पूर्ण झाल्याचा दिनांक या फलकावर नमुद करण्यात आलेला असतो. मात्र या फलकावर सुद्धा डळा मारल्याचा प्रकार प्लॉट विक्री धारकाकडून

करण्यात आला असन अहमदपर ते अहम दनगर राष्ट्रीय महामार्गवरील मांजरसंभव

ते पाटोदा दरम्यान लिंबागणेश येथील हॉटेल सांज गारवा शेजारी भालचंद्र नगर नावाने प्लॉट विक्री सुरु असून प्लॉट विकली धारकाने त्याठिकाणी लावण्यात आलेला फलक हा सार्वजनिक बांधकाम विभाग जिल्हा परिषदेच्या सिमेंट नाला बंधा-यावरील असुन त्यावर कलर करून लावण्यात आला आहे. परंतु सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे नाव पुरुणपणे पुसलेन गेल्याने नाव ठळकपणे दिसून येत आहे. प्लॉट विक्री करणा-या मालकाने शासकीय फलकावर डळा मारावा हा विषय चर्चेला बनुन राहिला आहे. विना परवाना आंब्याच्या झाडांची

वृक्षतोड; वनविभागाचे दुर्लक्ष :- डा
गणेश ढवळे तत्कालीन वनमंत्री सुधी
मुनगंटीवार यांनी दि.१२ जुलै अशे
संकल्प २०२४-२५ दरम्यान लक्ष्यवेध
प्रश्नाला उत्तर देताना महाराष्ट्र वृक्षतोड
(नियमन) अधिनियम १९६४मधील कला
४ मध्ये दुरुस्ती करून विना परवान
वृक्षतोड प्रकरणात सुरुवातीला १००
रुपये दंडाची रकम वाढवून ५० हजार
रुपये दंडाची रकम आकारण्याचा निर्णय
घेण्यात आला आहे. निसर्गाचा -हारा
थांबविण्यासाठी पर्यायाने पर्यावरणाचा
रक्षण करण्यासाठी वृक्षतोडीला आल्या
घालण्यासाठी वन विभागाकडून कठो

कारवाई करण्याची आवश्यकता आहे तसेच वृक्षतोड करून अवैध वाहतूक केल्यास १९२७ चे कलम ४२ नुसार सदर वाहन व साहित्य जम करून १ वर्ष कारावास किंवा ५००० रुपये दंड किंवा दोन्ही शिक्षेची तरतूद करण्यात आली आहे. मात्र वनविभागातील अधिकारी आणि जिल्हा प्रशासन केवळ कागदी घोडे नाचवण्यात व्यस्त दिसून येत आहे. जिल्हा प्रशासनाला याचे गांभीर्य नसुन नियम केवळ कागदावरच असल्याची खंत सामाजिक कार्यकर्ते डॉ. गणेश ढवळे यांनी व्यक्त केली आहे.

नेकनूर रुग्णालय खारागी लॅंब वात्याचे रिक्से भरण्यासाठीच का? अनेक वेळा तक्रार करानही वैधकीय अधीक्षक रांतच का?

**खासगी लेंब वाला डॉक्टरांना जेवणाच्या डब्याबरोबर आणखी काय काय पुरवतो ?
खाजगी लेंब वाला रुग्णालयतच रात्रंदिवस तळ ठोकून ?**

नेकनूर प्रतिनिधि - नेकनूर चे स्त्री रुग्णालय म्हणजे बालाघाटावरील रुग्णांना एक सर्व सुविधा देणारे रुग्णालय म्हणून परिचित आहे या ठिकाणी महिलांच्या शस्त्रक्रियेबरोबरच इतरही शस्त्रक्रिया अगदी मोफत केल्या जातात. परंतु, मागील काही महिन्यांपासून या ठिकाणी येणा क्या रुग्णांना रक्त तपासण्या करण्यासाठी बाहेरच्याना आमंत्रण दिले जाते. यामुळे या ठिकाणी मोफत सुविधा असूनही खासगी लॅंब वाल्याला भरमसाठ फैसा डॉक्टर मार्फत मिळवून दिल्याची चर्चा ऐकावयास मिळत आहे. याबाबत वैद्यकीय अधीक्षक यांना सांगूनही हा प्रकार काही थांबत नसल्याचे पहावयास मिळत आहे. गेल्या काही दिवसांपासून खाजगी लॅंब वाला रात्रंदिवस त्या रुग्णालयामध्येच आढळून येतो. मग स्त्री रुग्णालय हे खासगी लॅंब झालं की काय

? तेथील डॉक्टरांना जेवणाची डबे ही पुरवतो, परंतु या डब्याबोरेबरच आणखी काय- काय पुरवतात अशी चर्चाही ऐकावयास मिळत आहे. बालाघाटावरील मध्य ठिकाण म्हणजे नेकनूर या ठिकाणची बाजारपेठ ही मोठी असल्याने नेकनूर या ठिकाणी लोकांची वर्दळ मोरुया प्रमाणात असते त्याचबरोबर महिलांना सुविधा देण्याम

ध्ये हे रुग्णालय अग्रेसर आहे. त्याचबरोबर या ठिकाणी महिलांच्या शस्त्रक्रिया बरोबरच इतरही शस्त्रक्रिया मोफत केल्या जातात. म्हणून, या रुग्णालयाता चांगले नावलौकिक मिळालेले आहे, परंतु मागील काही महिन्यांपासून रुग्णांच्या रक्त तपासणी बाहेरील खासगी लैंबचालकाकडूनच करून घेटल्या जात असल्यामुळे हजारो रुपयांचा भुद्द रुग्णांना येत असल्याने याबाबत रुग्णांमधून नाराजी व्यक्त करण्यात येत आहे.

त्याचबरोबर हा खासगी लैंब वाला रात्रिंदिवस अगदी झोपायला पण त्या रुग्णालयांमध्ये असल्याची चर्चा ऐकावयास मिळत आहे. म्हणून, या खाजगी लैंब चालकाने सरकारी रुग्णालयातच आपली लैंब सुरु केली की काय असाही प्रश्न उपस्थित केला जात आहे. येथील रुग्णांना बाहेरच्या लैंब

वाल्याकडून मोठा भुर्दंड सहन करावा लागत
असल्याची तक्रार येथील वैद्यकीय अधीक्षक
यांना अनेक वेळा करून ही हा प्रकार काही बंद
होताना दिसत नाही. मग येथील डॉक्टरांचे
आणि खाजगी लॅंब चालकाचे काय लागेवांदे
आहेत. त्याचबरोबर हा खासगी लॅंब चालक
येथील डॉक्टरांच्या अगदी पुढे पुढे करताना
त्यांना लागणारी वस्तू रुणालयात पोच करून
देताना जेवणाच्या डब्बापासून ते आणखी
काय काय त्यांना नेऊन देतो याबाबत उलट
सुलट चर्चा ऐकावयास मिळत आहे.
तरी जिल्ह्याचे सीएस थोरात साहेबांनी याकडे
लक्ष घालून रुग्णांची होणारी लूट थांबवार्व
अशी विनंती रुग्ण व त्यांच्या नातेवाईकांकडून
करण्यात येत आहे.

कांदिवली मध्ये धनगर समाज विकास मंडळाचे रनेहसमेलन वधू वर परिचय मेळावा व सांस्कृतिक कार्यक्रम मोठ्या उत्साहात जल्लोषात संपन्न.

भारत कवितके मुख्य कादिवली पांशुम.
रविवार दिनांक २४ नोवेंबर २०२४ रोजी
दुपारी ४ ते रात्री १० वाजेपर्यंत कांदिवली
येथील वांजा ज्ञाती युवक मंडळ सभागृह, इराणी
वाडी रोड नंबर १, धनामल शाळेसमोर मुंबई ६७ या
ठिकाणी धनगर समाज बांधवांचा रनेहसेमेलन, वृद्धि
वर परिचय मेळावा, व सांस्कृतिक कार्यक्रम मोदयावा
उत्साहात जल्लोषात आनंदात साजरा करण्यात आला.
सुरुवातीला धनगर समाज विकास मंडळाच्या सर्व
आजी माझी पदाधिकारी यांचे हस्ते दीप्र प्रज्वलन
करून पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होळकर यांच्या प्रतिम
‘स पुष्ट्यहर अर्पण करून विनम्र अभिवादन करण्यात^१
आले. धनगर समाज विकास मंडळाचे संस्थापक
सदस्य व प्रवक्ते, जेष्ठ पत्रकार, कवी, लेखक,
गीतकार, सामाजिक कार्यकर्ता भारत कवितके
यांनी आपल्या प्रास्ताविकात सांगितते की, इला
समाज हिताच्या योजना राबविणे, १०वी, १२वी
नंतर कोणती दिशा निवडायची यावर मान्यवारांचे
मार्गदर्शन करणे, समाज एक संघ ठेवून समाज
बांधवांची आर्थिक शैक्षणिक व इतर क्षेत्रात प्रगती
साधणे, या उद्देशाने १९ वर्षपूर्वी या धनगर समाज

विकास मंडळाचा स्थापना करण्यात आला होता, दरवर्षी होणा-या स्नेहसंमेलन वधू वर परिचय मेळावा व सांस्कृतिक कायाक्रमात विभागातील धनगर समाज बांधव, भगिनी, मुले मुली, जेठ नागरिक, मंडळाचे पदाधिकारी यांनी मोदेया उत्साहात जल्होषात व आनंदाने यामध्ये सहभागी होतात, मंडळाचे कार्य अतिशय प्रशंसनीय, प्रोत्साहन देणारे, प्रगती पथावर नेणारे असून मंडळातील पदाधिकारी कोणत्याही प्रासद्वाचा लालसा न बाळगता समाज हिताच्या कामासाठी रात्र दिवस झटत असताना दिसतात. सम जातील महिला वर्ग हळदी कुकूर, सण, उत्सव एकत्र येऊन मोदेया प्रमाणात साजरा करतात, ह्या नंतर वधू वर परिचय मेळावा घेण्यात आला त्याचे सूख संचालन अजित चांगा यांनी केले, वधू वर यांनी व्यासपीठावर येऊन आपला परिचय दिला. धनगर समाजातील गुणवंत विद्यार्थी विद्यार्थिनींचा विशेष

गुणवत्ता प्राप्त मुला मुलीना, समाज बाधवाना, जेठ नागरिकांना पुष्पपुच्छ व भैट वस्तू देऊन सन्मानित करण्यात आले,या वेळी सदानंद लाळगे, संतोष पिसे, आणि मंडळ अध्यक्ष शिवाजी पिसे यांनी समाज बांधवांना अमूल्य, महत्वपूर्ण मार्गदर्शन केले. सांस्कृतिक कार्यक्रमात लहान मुले मुलीनी वेगवेगळ्या गाण्यावर नुव्य करून उपस्थित असलेल्यांची मने जिंकली, काही महिला भगिनी भावगीत, लावणी म्हटली, सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे सूक्रसंचालन उजवला लाळगे, लक्ष्मी लाळगे, नयना चांगण यांनी केले तर सत्कार प्रसंगी विशाल पिसे, संतोष पिसे,व सदानंद लाळगे यांनी सूक्रसंचालन केले.मल्हारी लाळगे, आपासाहेब कुचकर, सदानंद लाळगे, संतोष पिसे, भारत कवितके, शिवाजी पिसे, सुनिल भगत, नारायण पिसे, अजित चांगण, महेंद्र काळे, मनोज पिसे आदी मान्यवर व्यासपीठावर उपस्थित होते.कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी सागर पिसे, मधुकर कुचकर, बाळासाहेब पिसे, राजेश कुचकर, सतिश पिसे यांनी विशेष परिश्रम घेतले.

पक्कापानी देवा पानराज्ञा उभाजात रात्रूहून शांत दूरा नारायण, या कडा, प्रवचन, निरूपण आणि कीर्तन या कार्यक्रमात भाविकांचा उत्सफूर्त प्रतिसाद लाभला. या सोहळ्यात ठाणे येथील सुप्रसिद्ध निरूपणकार व समाजरत्न पुरस्काराने सन्मानित ह.भ.प. प्रज्ञाताई पंडित यांनी विष्णू सहस्रनाम व श्री सूक्त या विषयांवर भक्तिभावपूर्ण निरूपण केले. माऊर्लीच्या भक्तांनी त्यांच्या या प्रवचनाला तुडुंब प्रतिसाद दिला. प्रा. प्रज्ञाताई पंडित या विष्णू सहस्रनामावर निरूपण करणा-या ठाण्यातील एकमेव विटुषी आहेत. गेल्या अनेक वर्षांपासून त्या प्रज्ञा स्तोत्र अध्ययन वर्ग या स्तोत्र शिक्षण उपक्रमातून ज्येष्ठ भक्तांना वेद, शास्त्र आणि पुराणातील शंभरहून अधिक स्तोत्रांचे अध्ययन घडवत आहेत. विविध मंदिरे व आस्थापनात त्या विष्णू सहस्रनामाचे निरूपण करीत असून जगभरातील भक्तांना अध्यात्मिक मार्गदर्शन करीत आहेत. या कार्यक्रमाचे आयोजन अध्यक्ष श्रीकांत इटकर आणि उत्सव समितीचे शारदाव भांडेकर, अरुण वेळापुरे, शिवाजी काटकर, महारुद्र वीर, अनिल शेटे, अजय टंकसाळे, संजय डोंगरे, चंद्रशेखर रासने, अतुल कोळपकर, प्रमोद बागेवाडीकर, अविनाश सासवडे व समग्र विश्वस्त मंडळाने केले. श्री.विनायक अष्टेकर, सौ.उज्ज्वलाताई अंतुरे आणि श्री..कमलताई दहातोंडे यांनी पारायण नेतृत्व केलेल्या या निरूपणाचे समन्वयन श्री नेमिनाथ ढोके यांनी केले.

आबदीत ह.भ.प. प्रशाताई पंडित याचे विष्णू सहस्रनाम निरुपण उत्साहात सप्तम

कवी किरण तोडकर सुर्यवंशी यांत्र्या संघर्षाच्या वाटेवर या कविता संग्रहाला

केज / प्रतिनिधि

अखिल भारतीय मराठी साहित्य चळवळीचे मुख्य केंद्र सरकार मान्य मराठी साहित्य मंडळ यांच्यामार्फत कोरेगाव (सातारा) या ठिकाणी ८ वे आखिल मराठी साहित्य संमेलन आणि राज्यस्तरीय पुरस्कार सोहळा २४ नोव्हेंबर २०२४ रोजी आयोजित केले होते.या संमेलनाचे अध्यक्षपद ज्येष्ठ साहित्यिक डॉ.विनायकराव जाधव यांनी

भूषविले.या कार्यक्रमास प्रमुख अतिर्थ म्हणून ज्येष्ठ कवयित्री ललिता गवांते आणि रेखा दीक्षित, सन्मानित पाहण्येजेष्ठ लेखक प्राचार्य अनिल बोधे सर, जेष्ठ लेखक सिधार्थ कुलकर्णी, मा.अमोल भुजबळ, जेष्ठ कवी सुरेश लोहार हे मान्यवर लाभले व तानाजी चढ्हाण, संजय जाधव, संजय तोडकर इतर मान्यवर यांच्या उपस्थितीत .तसेच विशेष अतिर्थ म्हणून ज्येष्ठ साहित्यिक डॉ.जयप्रकाश

धुमटकर उपस्थित होते. छत्रपती संभाषण महाराज साहित्य नगरी नाव दिलेल्या रुक्मिणी लनात विविध पुरस्कार सोहळा, परिसंवाद आणि काव्य संमेलनात नहरवाच रहिमतपूर्वे (पलपब पब्लिकेशन संस्था महाराष्ट्र अध्यक्ष) कवी, किऱण तोडव द्वारा सुर्यवंशी यानाङ्गुराज्यस्तरीय सावित्रीबाबु फुले साहित्य भूषण पुरस्कारानंद गौरविष्ण्यात आले या संपूर्ण गौरवाबद्ध त्यांनी मराठी साहित्य मंडळाचे आभार

मानले. व त्यांच्या संघर्षाच्या वाटेवर या कविता संग्रहाच्या आज अखेर दहा हजार प्रती वाचकांपर्यंत पोचल्या आहेत २०१३ पासून त्यांच्या या यशामागे नहरावडी, रहिमतपूर गावातील त्यांचे गुरुवर्य, मित्र परिवार व त्यांचे आईवडील, चुलते, दाजी, मामा, काका, बंधू सर्व पाहुणे परिवार व पलपब पब्लिकेशन संस्थेचे योगदान असल्याचे त्यांनी नमूद केले.

